

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 20 mai 1998, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "déterminant le pourcentage de la base de calcul définie à l'article 2, alinéa 2, de la loi du 20 mai 1997 sur le financement du contrôle des sociétés de gestion de droits d'auteur et de droits voisins prévu par la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins", a donné le 27 mai 1998 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 20 mei 1998 door de Minister van Justitie verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van het percentage van de berekeningsgrondslag zoals bepaald in artikel 2, tweede lid, van de wet van 20 mei 1997 op de financiering van het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten bepaald in de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten", heeft op 27 mei 1998 het volgende advies gegeven :

Le délégué du ministre chargé du dossier est en congé; il n'a pu être joint durant le délai imparti au Conseil d'Etat pour rendre son avis.

Des informations ont été demandées à d'autres délégués, qui n'ont pu répondre. Ceux-ci n'ont pas été davantage en mesure de fournir les documents demandés, notamment la loi du 20 mai 1997 qui n'est pas encore publiée au Moniteur belge.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient spécialement le caractère urgent.

En l'occurrence, cette motivation s'énonce comme suit :

"... door omstandigheid dat de financiering van het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten door de vertegenwoordiger van de Minister, zoals bepaald bij artikel 76 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten snel dient verzekerd te worden, daar

- reeds op 7 januari 1998 (B.S. 07/02/1998) een koninklijk besluit is genomen houdende aanwijzing van een vertegenwoordiger van de Minister van Justitie bij de vennootschappen voor het beheer van de rechten en tot vaststelling van zijn administratief en geldelijk statuut, zodat artikel 76 van voormelde wet van 30 juni 1994 reeds in werking is getreden;
- aan de vertegenwoordiger van de Minister tevens een aantal taken zijn toevertrouwd bij het koninklijk besluit van 30 oktober 1997 betreffende de vergoeding verschuldigd aan auteurs en uitgevers

.../...

voor het kopiëren voor privé-gebruik of didactisch gebruik van werken die op grafische of soortgelijke wijze zijn vastgelegd, dat in werking is getreden op 1 januari 1998."

*

* *

Tout comme avant le remplacement de l'article 84 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat par la loi du 4 août 1996, la communication de l'avis de la section de législation ne peut être demandée dans un délai ne dépassant pas trois jours qu'"en cas d'urgence spécialement motivée dans la demande" (1). A l'heure actuelle, la loi ajoute qu'en pareil cas,

"la motivation figurant dans la demande sera reproduite dans le préambule de l'acte réglementaire (2)".

Cette dernière exigence a été imposée par le législateur afin de prévenir des abus éventuels. Une autorité qui invoque à tort l'urgence pour obtenir un avis dans les trois jours court le risque que son arrêté soit annulé par le Conseil d'Etat, section d'administration, pour insuffisance de motifs (3).

(1) Article 84, alinéa 1er, 2°.

(2) Article 84, alinéa 1er, 2°.

(3) Exposé des motifs accompagnant le projet qui a abouti à la loi du 4 août 1996, Doc. parl., Sénat, 1995-1996, n° 321-1, pp. 14-15; rapport émis au nom de la Commission du Sénat, Doc. parl., Sénat, 1995-1996, n° 321-6, p. 24.

Si la section de législation du Conseil d'Etat conclut que l'urgence invoquée n'est manifestement pas motivée de manière régulière ou n'est pas justifiée conformément à la loi, elle constate un vice qui, d'une part, conduira presque à coup sûr à l'annulation du règlement en projet si ce dernier fait l'objet d'un recours devant la section d'administration, et auquel, d'autre part, l'autorité requérante ne peut plus remédier, compte tenu de l'obligation de reproduire, purement et simplement, dans le préambule du règlement en projet, la motivation indiquée dans la demande d'avis. Pareille constatation rend, dès lors, parfaitement inutile un examen plus poussé du projet.

L'urgence n'est justifiée que par la mention du fait qu'il y a lieu d'assurer rapidement le financement du contrôle des sociétés de gestion.

L'urgence n'est pas justifiée en ce que, à la connaissance du Conseil d'Etat, la loi du 20 mai 1997 sur le financement du contrôle des sociétés de gestion de droits d'auteur et de droits voisins, que le projet tend à exécuter n'a, à ce jour, été ni sanctionnée, ni publiée au Moniteur belge.

La demande d'avis est, dès lors, irrecevable.

De gemachtigde van de minister belast met het dossier is met vakantie; hij was niet bereikbaar gedurende de termijn die de Raad van State was toebedeeld om advies uit te brengen.

Er is informatie gevraagd aan andere gemachtigden, die niet konden antwoorden. Zij waren evenmin in staat de gevraagde documenten toe te sturen, onder meer de wet van 20 mei 1997, die nog niet in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

Overeenkomstig artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden aangegeven waarmee specifiek het spoedeisend karakter wordt gestaafd.

In het onderhavige geval luidt die motivering aldus :

"... door omstandigheid dat de financiering van het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten door de vertegenwoordiger van de Minister, zoals bepaald bij artikel 76 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten snel dient verzekerd te worden, daar

- reeds op 7 januari 1998 (B.S. 07/02/1998) een koninklijk besluit is genomen houdende aanwijzing van een vertegenwoordiger van de Minister van Justitie bij de vennootschappen voor het beheer van de rechten en tot vaststelling van zijn administratief en geldelijk statuut, zodat artikel 76 van voormelde wet van 30 juni 1994 reeds in werking is getreden;

.../...

- aan de vertegenwoordiger van de Minister tevens een aantal taken zijn toevertrouwd bij het koninklijk besluit van 30 oktober 1997 betreffende de vergoeding verschuldigd aan auteurs en uitgevers voor het kopiëren voor privé-gebruik of didactisch gebruik van werken die op grafische of soortgelijke wijze zijn vastgelegd, dat in werking is getreden op 1 januari 1998."

*

* *

Net zoals dat het geval was voordat artikel 84 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vervangen is door de wet van 4 augustus 1996, kan de afdeling wetgeving alleen worden verzocht haar advies binnen drie dagen uit te brengen "in spoedeisende gevallen die in de aanvraag met bijzondere redenen worden omkleed" (1). Thans bepaalt de wet voorts dat in dat geval

"de motivering die in de aanvraag wordt opgegeven, overgenomen (wordt) in de aanhef van de verordening (2)".

Laatstgenoemde vereiste is opgelegd door de wetgever om mogelijk misbruik te voorkomen. Een overheid die ten onrechte om spoedbehandeling verzoekt, om zo binnen drie dagen een advies te verkrijgen, loopt het risico dat haar

(1) Artikel 84, eerste lid, 2°.

(2) Artikel 84, eerste lid, 2°.

besluit door de afdeling administratie van de Raad van State wordt vernietigd wegens gebrekkige motivering (1).

Indien de afdeling wetgeving van de Raad van State besluit dat het verzoek om spoedbehandeling kennelijk niet regelmatig is gemotiveerd of niet overeenkomstig de wet is verantwoord, stelt zij een gebrek vast dat enerzijds bijna zeker tot de nietigverklaring van de ontworpen regelgeving leidt wanneer daartegen beroep wordt ingesteld bij de afdeling administratie, en dat anderzijds niet meer verholpen kan worden door de overheid die het advies aanvraagt, aangezien het verplicht is de motivering die in de aanvraag wordt opgegeven zonder meer in de aanhef van de ontworpen regelgeving over te nemen. Zulk een vaststelling maakt verder onderzoek van het ontwerp dus volkomen zinloos.

Het spoedeisend karakter wordt uitsluitend verantwoord door erop te wijzen dat de financiering van het toezicht op de beheersvennootschappen snel geregeld moet worden.

Het spoedeisend karakter is niet verantwoord aangezien de wet van 20 mei 1997 op de financiering van het

(1) Memorie van toelichting bij het ontwerp dat de wet van 4 augustus 1996 is geworden, Gedr. St., Senaat, 1995-1996, nr. 321-1, blz. 14-15; verslag namens de Senaatscommissie, Gedr. St., Senaat, 1995-1996, nr. 321-6, blz. 24.

toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteurs-rechten en naburige rechten, tot de uitvoering waarvan het ontwerp strekt, voor zover de Raad van State weet tot op heden niet bekrachtigd is, noch in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

De adviesaanvraag is dan ook onontvankelijk.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs J.-J. STRYCKMANS,
de Heren

président,
voorzitter,

Y. KREINS,
P. QUERTAINMONT,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

F. DELPEREE,

assesseur de la
section de législation,
assessor van de
afdeling wetgeving,

Madame B. VIGNERON,
Mevrouw

greffier assumé,
toegevoegd griffier.

Le rapport a été présenté par
M. X. DELGRANGE, auditeur. La note
du Bureau de coordination a été
rédigée et exposée par
Mme F. CARLIER, référendaire
adjoint.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. X. DELGRANGE,
auditeur. De nota van het
Coördinatiebureau werd opgesteld
en toegelicht door
Mevr. F. CARLIER, adjunct-
referendaris.

La concordance entre la version
française et la version néerlandaise
a été vérifiée sous le contrôle
de M. J.-J. STRYCKMANS.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. J.-J. STRYCKMANS.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

J.-J. STRYCKMANS